

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610-7156970
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

19 6 Ağustos 2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet ÖZHASEKİ
Bakan

EK:

- Liste (5 Adet, 5 Sayfa)
- Cevap Yazısı (79 Adet, 128 Sayfa)

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN ÖZGÜR KARABAT'IN
TBMM 7/335 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR

6 Şubat 2023 tarihinde ülkemizin 10 ilini etkileyen deprem faciasının üzerinden 4 ayı aşkın süre geçmesine rağmen vatandaşlarımız pek çok sorunla karşı karşıya kalmaya devam etmektedir. Yurttaşlarımız temel ihtiyaçlara ulaşmada güçlükler yaşamaktadır. Başta kıyafet, su ve gıda gibi temel ihtiyaçların dağıtımında yeterince organize olunmadığı eleştirileri devam etmektedir. Aylar geçmesine rağmen adrese dayalı bir ağın oluşturulmamasının sıkıntıları artarak devam etmektedir. Yetkili kurumlardan başta barınma, temizlik ve gıda sorunlarının çözüldüğü yönünde açıklamalar yapılsa da müşahade ettiğimiz pek çok bölgede bu sorunların hala çözülemediği görülmektedir.

Tüm bunlar yetmezmiş gibi yıkılan binaların molozlarında ciddi asbest tehlikesi, salgın hastalık ve hijyen sorunları da artarak devam etmektedir. Mart ayında, Çevre Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi Hatay ilinde 4 lokasyondan alınan 8 adet katı asbest numunesinden 4'ünde asbest tespit edildiğini açıklamış, buna rağmen yıkım ve moloz kaldırma çalışmalarında gerekli planlama ve hassasiyet gözetilmemektedir.

Diğer yandan da feryat eden depremzedelerimiz olmak üzere onların sorun ve taleplerini dile getirenlerin de hedef alındığı talihsiz açıklamalar pek çok yetkili merci tarafından dile getirilmiştir. Son günlerde tarafımıza bildirilen bir başka sorun da yıkım ve enkaz kaldırma çalışmalarında vatandaşlarımızın özel eşyalarına el konulması sorunudur. Vatandaşlarımız için maddi ve bilhassa manevi değeri olan şahsi eşyalarına hukuksuzca el konulması hakkında sorumlu makamlardan açıklama yapılmaması, konuyla ilgili yurttaşların şikayetlerini iletebilecekleri bir muhatap bulamamaları ciddi mağduriyetlere sebep olmaktadır.

Buna göre;

1-Deprem bölgelerindeki enkaz kaldırma çalışmalarında yurttaşlarımızın özel eşyalarına dahi el konulmasının yasal dayanağı var mıdır? Bu mağduriyet konusunda tarafınıza ulaşan herhangi bir şikâyet var mıdır?

2-Deprem enkazlarındaki ve hasarlı binalardaki asbest tehlikesine ilişkin herhangi bir araştırma yapılmış mıdır? Varsa bunları kamuoyu ile paylaşmayı düşünüyor musunuz?

3-İlgili STK'lar tarafından gerçekleştirilen analiz sonuçları dikkate alındığında molozların döküldüğü sahalarda ne gibi önlemler alınmaktadır? Asbestin toprağa ve yer altı sularına karışmaması için gerekli önlemler alınmış mıdır?

4-Yurttaşlarımızın şahsi mallarına el koyan şirketler hakkında herhangi bir yaptırım uygulanacak mıdır?

CEVAP

İçişleri Bakanlığı Afet ve Acil durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) tarafından yayımlanan “Türkiye Afet Müdahale Planı”nda (TAMP) “Afet Enkaz Kaldırma Çalışma Grubu” görevleri arasında;

- Enkaz döküm alanlarını belirlemek,
- Arama ve kurtarma çalışmaları bittikten sonra bina, tesisler ve çevredeki enkazın kaldırılmasını sağlamak,
- Yıkılması gereken hasarlı binaların yıkılması, yıktırılması ve enkazın kaldırılmasını sağlamak, yer almaktadır.

Bakanlığımız TAMP kapsamında, “afet bölgesinde enkazın kaldırılmasına yönelik koordinasyondan” sorumlu olarak görevlendirilmektedir.

18/03/2004 tarihli ve 25406 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği 44üncü maddesinde “Başta deprem olmak üzere doğal afetler sonucunda oluşan yıkıntı atıklarının yönetiminden, mahallin en büyük mülki amirinin başkanlığında oluşturulacak Kriz Merkezi sorumludur. Merkez, olası bir doğal afet durumunda oluşabilecek atık miktarı, bunların kaldırılması ve taşınması için gerekli araç-gereç ve ekipman ile bu atıkların depolanacağı uygun alanları bu Yönetmelikte belirtilen esaslara göre önceden tespit eder ve gereken hazırlıkları yapar... Doğal afetler sonucunda oluşan yıkıntı atıklarının taşınması ve depolanması faaliyetleri Kriz Merkezi tarafından yapılan planlamalar doğrultusunda, ilgili belediyenin sorumluluğunda belediye veya belediyenin yetkilerini devrettiği kişi ve kuruluşlar tarafından yürütülür.” hükmü yer almakta olup buna göre; mahallin en büyük mülki amirinin başkanlığında yıkıntı atıklarının depolanacağı alan belirlenmektedir.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yıkıntı atıklarının yönetiminin sağlandığı alanların tespitinde Üniversitelerin Çevre, Jeoloji, İnşaat, Maden ve Harita Mühendisliği bölümü öğretim üyelerinden oluşan akademik komisyon ve ilgili kurumlar ile koordinasyon içerisinde saha ve yerinde inceleme çalışmaları yürütülmüştür.

Bu alanlar belirlenirken, sahanın topoğrafyası ve jeolojisi dikkate alınmakta, tarım amaçlı kullanılan arazilerde, içme, sulama ve kullanma suları rezervuarlarında, taşkın riskinin yüksek olduğu yerlerde, yağmur sularının akışını engelleyecek vadilerde veya dere yataklarında, heyelan, çığ ve erozyon bölgelerinde, sulak alanlarda ve korunan alanlarda döküm sahası teşkil edilmemesine dikkat edilmektedir.

Geçici döküm alanlarında yıkıntı atıklarından kaynaklı asbest yönetimine dair Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile koordineli çalışmalar yürütülmektedir. Alanda asbest ölçümüne dair çalışmalar yapılmış olup tespiti halinde asbestli malzemenin bertarafı sağlanacaktır.

Halihazırda yıkılmış binalardan kaynaklı yıkıntı atıkları arama ve kurtarma çalışmaları ile delil toplama vb. yasal süreçlerinin tamamlandığı bölgelerde çevresel risk oluşturmayacak şekilde yıkıntı atıklarının Valilikçe belirlenen geçici döküm alanlarına taşınması işlemleri başlatılmıştır.

Geçici döküm alanlarında tozumu engellemek üzere toz bastırma sistemleri, su püskürtme işlemleri yapılmakta ve güvenlik amaçlı tel çit teşkili tamamlanmıştır.

Bu alanlarda ayırma ve tasnif işlemleri gerçekleştirilirken gerekli çevresel ve güvenlik tedbirleri alınmaktadır.

Atık yağ, pestisit, boya, petrol ve türevi atıklar, tıbbi ilaçlar gibi tehlikeli atıkların, belirlenen alanlarda ayrılması ve çevre lisanslı tesislere gönderilerek bertaraf edilmesi sağlanmaktadır.

Beton, tuğla, alçı vb. içerikli atıkların mobil veya sabit kırıcılar ile parçalama, boyut küçültme işlemleri tamamlanarak mümkün mertebe kaldırım, yürüyüş yolları gibi alanların yapımında veya dolgu malzemesi olmak üzere kullanılması sağlanacaktır.

Geri kazanımı mümkün olmayan atıkların Valilikçe belirlenen döküm alanlarda uygun bertarafı sağlanacaktır.